

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

Αθήνα, Μ. Τετάρτη 15 Απριλίου 2020

**Ενημέρωση διαπιστευμένων συντακτών υγείας από τον
Υφυπουργό Πολιτικής Προστασίας και Διαχείρισης Κρίσεων
Νίκο Χαρδαλιά και τον εκπρόσωπο του Υπουργείου Υγείας
για το νέο κορονοϊό, Καθηγητή Σωτήρη Τσιόδρα**

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ: Καλησπέρα σας από το Υπουργείο Υγείας. Ξεκινά η καθημερινή ενημέρωση από τον Υφυπουργό Πολιτικής Προστασίας και Διαχείρισης Κρίσεων Νίκο Χαρδαλιά και τον εκπρόσωπο του Υπουργείου για το νέο κορονοϊό, Καθηγητή Σωτήρη Τσιόδρα, ο οποίος έχει το λόγο.

Σ. ΤΣΙΟΔΡΑΣ: Καλησπέρα σας. Έως σήμερα, περισσότερα από 2.023.000 κρούσματα του νέου κορονοϊού έχουν καταγραφεί σε παγκόσμιο επίπεδο και περισσότεροι από 492.000 συνάνθρωποί μας, που ενώ μολύνθηκαν από τον ιό, ανέρρωσαν και έγιναν καλά.

Έχουν καταγραφεί παγκοσμίως 128.892 θάνατοι. Οι ΗΠΑ καταγράφουν περισσότερες από 614.000 περιπτώσεις της νόσου και στις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής έχουν συνολικά καταγραφεί περισσότεροι από 26.000 θάνατοι, πιο συγκεκριμένα 26.112. Τουλάχιστον 1 θάνατος σε κάθε Πολιτεία. Εχθές καταγράφηκαν 2.405 θάνατοι σε μία ημέρα.

Ο αριθμός των κρουσμάτων στη Ρωσία έχει αυξηθεί και η Σιγκαπούρη αντιμετωπίζει δεύτερο κύμα του ιού. Στην Ευρώπη έχουμε ξεπεράσει το 1 εκατομμύριο κρούσματα και πολλές χώρες της Ευρώπης θρηνούν ακόμη εκατοντάδες θανάτους ημερησίως. Εχθές η Ισπανία κατέγραψε 499, η Ιταλία 602, η Γαλλία 762, το Ηνωμένο Βασίλειο 778 και η Γερμανία 301 θανάτους.

Η κοινή προσπάθεια απέναντι στον ιό συνεχίζεται. Ο κόσμος στενάζει, αλλά ελπίζει. Τα μέτρα σταδιακά οδηγούν σε μειώσεις των αριθμών των νέων λοιμώξεων, κάτι που είναι ενθαρρυντικό.

Σήμερα ανακοινώνουμε 22 νέα κρούσματα του νέου ιού στη χώρα. Ο συνολικός αριθμός των κρουσμάτων είναι 2.192, εκ των οποίων το 56,4% αφορά άνδρες. 559 κρούσματα, δηλαδή το 25,5% θεωρούνται σχετιζόμενα με ταξίδι από το εξωτερικό. 899 είναι επαφές γνωστού κρούσματος.

72 συμπολίτες μας νοσηλεύονται διασωληνωμένοι. Η διάμεση ηλικία τους είναι 68 ετών. 15 ήτοι το 19,7% είναι γυναίκες και οι υπόλοιποι άνδρες. Το 82% έχει υποκείμενο νόσημα ή είναι ηλικιωμένοι 70 ετών και άνω.

29 ασθενείς έχουν εξέλθει από τις ΜΕΘ.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ Υπουργείο Υγείας

ΓΡΑΦΕΙΟ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ &
ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

Τέλος, έχουμε 1 ακόμα καταγεγραμμένο θάνατο και 102 θανάτους συνολικά στη χώρα. 28 ήταν γυναίκες, το 27,5%, και οι υπόλοιποι άνδρες. Η διάμεση ηλικία των θανόντων συμπολιτών μας ήταν τα 73 έτη και το 89,2% είχε κάποιο υποκείμενο νόσημα ή/και ηλικία 70 ετών και άνω.

Έχουν συνολικά ελεγχθεί 50.771 κλινικά δείγματα.

Σε πρόσφατη προβολή των εκτιμήσεων μετάδοσης του ιού την περίοδο μετά την πανδημία, επιστημονική ομάδα από το Πανεπιστήμιο του Χάρβαρντ χρησιμοποίησε γνωστά δεδομένα για τις επιδράσεις της εποχικότητας και της ανοσίας από άλλους κορονοϊούς. Με αυτά τροφοδότησε ένα μαθηματικό μοντέλο που αφορά την πορεία του νέου ιού. Όπως καταλαβαίνετε, είναι εκτιμήσεις. Το μοντέλο εκτιμά πως θα υπάρχουν νέα επιδημικά κύματα του ιού, τους επόμενους χειμώνες μετά το αρχικό σοβαρό κύμα που έχουν νιώσει οι περισσότερες χώρες.

Αυτό είναι γνωστό και για άλλους κορονοϊούς και ισχύει. Οι κορονοϊοί αποτελούν κύρια αιτία ενός κοινού κρυολογήματος, κάποτε σοβαρού, κάθε χειμώνα.

Εάν δεν υπάρξουν άλλα μέτρα, όπως παραδείγματος χάρη ένα καλό εμβόλιο, μια επιτυχής θεραπεία, τότε τα μέτρα αυτά που ζούμε όλοι μας με στόχο την επάρκεια του συστήματος υγείας, κάθε περίοδο θα είναι το κρίσιμο σημείο για την επιτυχή αντιμετώπιση του ιού, μέχρι να χτιστεί αυτό που ονομάζουμε συλλογική ανοσία.

Οι επιστήμονες τονίζουν την πιθανότητα πιο σημαντικών επιδημιών το χειμώνα σε σχέση με το καλοκαίρι και την ανάγκη συνεχούς επαγρύπνησης και επιτήρησης του ιού, τουλάχιστον για τα επόμενα δυο χρόνια.

Ακούγεται όλο και περισσότερη συζήτηση για θεραπευτικά σχήματα και εμβόλια. Εμείς ελπίζουμε να έχουμε περισσότερα ενθαρρυντικά νέα τις επόμενες εβδομάδες για τα φάρμακα και τους επόμενους μήνες για τα εμβόλια.

Φάρμακα που χρησιμοποιούνταν για άλλες ασθένειες, τώρα μελετώνται με στόχο τον κορονοϊό. Περισσότερα από 70 εμβόλια είναι σε φάση ανάπτυξης αυτή τη στιγμή, σύμφωνα με ανακοινώσεις του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας.

Μόνο ένα από αυτά τα εμβόλια είναι σε φάση 2, δηλαδή δίνεται λόγω υποσχόμενων αρχικών ευρημάτων σε μεγαλύτερο πληθυσμό εθελοντών, με στόχο την ανίχνευση ανεπιθύμητων παρενεργειών και τις κατάλληλες δόσεις.

Για τα εμβόλια όμως, η ανθρωπότητα είναι μακριά ακόμη από τη μαζική παραγωγή και διάθεσή τους. Αυτά θα είναι τα σημαντικά προβλήματα που θα αντιμετωπίσει η παγκόσμια κοινότητα μέχρι το τέλος του έτους. Σύμφωνα με τους υπολογισμούς του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας, θα πρέπει να περιμένουμε τουλάχιστον 12 μήνες.

Πολλά ακούγονται για την στρατηγική μετάβασης στην επόμενη φάση. Είναι πρόωρο ακόμα να μιλάμε για αυτό. Παρόλα αυτά, θα στηρίζεται

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ Υπουργείο Υγείας

ΓΡΑΦΕΙΟ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ &
ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

στην προστασία της Δημόσιας Υγείας, στην προστασία όλων μας και ιδιαίτερα των ευπαθών ομάδων. Πρέπει να είναι ελεγχόμενη αυτή η μετάβαση. Να μη θυσιαστεί η προσπάθεια όλων μας. Τα μέτρα πρέπει να λαμβάνονται σταδιακά, θα αξιολογούνται για κάποιο χρονικό διάστημα πριν ληφθούν νέα μέτρα. Όσο υπάρχουν συνεχιζόμενες επιδημίες σε κάποιες περιοχές, σε χώρους υψηλού κινδύνου, πρέπει να παραμένουμε σε επιφυλακή.

Αναρωτιούνται κάποιοι, γιατί κάποιες χώρες όπως η Ιταλία, η Ισπανία που έχουν χτυπηθεί πιο πολύ ανοίγουν σταδιακά και εμείς πάμε πιο αργά. Δεν πρέπει να παρερμηνεύουμε τις καταστάσεις. Δεν πρέπει να παρερμηνεύουμε τα αληθινά γεγονότα. Οι χώρες κάνουν πολύ μικρά βήματα. Δεν υπάρχει αυτή τη στιγμή κάποια μαγική συνταγή.

Σε κάποιες χώρες αφορούν τομείς της οικονομίας, όπως οι κατασκευές, σε άλλες, όπως η Δανία η οποία μείωσε το R0 κάτω από το 1, στο 0,6, ανοίγουν σταδιακά τα σχολεία και ειδικά αυτά που φιλοξενούν μικρότερα παιδιά, αλλά με πάρα πολύ αυστηρούς κανόνες. Μέτρα υγιεινής, αποστάσεις, μέγιστο αριθμό παιδιών ανά τάξη, κυλιόμενα διαλείμματα, πολύ πλύσιμο των χεριών. Δεν επιτρέπεται να είναι πάνω από δυο παιδιά μαζί, πάνω από πέντε στο διάλειμμα. Καταλαβαίνετε πόσο δύσκολα είναι κάποια από αυτά.

Στη Γερμανία, στις 20 Απριλίου ανοίγουν καταστήματα μεγαλύτερα των 800 τετραγωνικών. Πάλι με αυστηρό αριθμό εισερχομένων, αυστηρούς κανόνες υγιεινής. Παντού δυσκολίες, παντού αποστάσεις, παντού υγιεινή.

Τα ερωτηματικά για την αποτελεσματικότητα της σταδιακής άρσης των μέτρων αιωρούνται. Παρόλο που δεν υπάρχει ενιαία προσέγγιση, μια συντονισμένη προσπάθεια είναι θέμα κοινού ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος και συζητείται και στην Πατρίδα μας.

Ίσως έχετε δει έναν ευρωπαϊκό χάρτη πορείας για την άρση των μέτρων. Παρόμοιες δράσεις πρέπει να βασίζονται στην επιστήμη, το σεβασμό και την αλληλεγγύη μεταξύ Κρατών. Προφανώς παρόμοιοι χάρτες θα αναθεωρούνται με βάση τις επιστημονικές γνώσεις, τα επιδημιολογικά δεδομένα και τα περαιτέρω στοιχεία που θα εμφανίζονται καθημερινά.

Το ζητούμενο είναι η κατάλληλη χρονική στιγμή, αλλά και η παρακολούθηση των αποτελεσμάτων της άρσης των μέτρων. Η αξιολόγηση των κινδύνων, τα κοινωνικοοικονομικά οφέλη σε διάφορους εργασιακούς τομείς, τα εκπαιδευτικά Ιδρύματα, τις κοινωνικές δραστηριότητες. Δεν το λέω εγώ. Το λέει ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας.

Η Επιτροπή μας θα συζητήσει για αυτά σε συνεργασία με την ηγεσία. Μας ενδιαφέρουν βασικές παράμετροι, όπως το να συνεχίσουμε να επιτηρούμε την νόσο πολύ καλά, να έχουμε διαγνωστική επάρκεια, να έχει αντοχή το σύστημα υγείας, η προστασία για τις ευπαθείς και ευάλωτες ομάδες του πληθυσμού είναι η προτεραιότητα και φυσικά η υγεία όλων μας.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ Υπουργείο Υγείας

ΓΡΑΦΕΙΟ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ &
ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

Όντως, τα μέχρι τώρα συνεχιζόμενα καλά αποτελέσματα μας δίνουν μια αισιοδοξία και οφείλονται στην κοινή μας προσπάθεια. Ναι στην αισιοδοξία, αλλά με πραγματικά δεδομένα. Με ρεαλισμό και με απόλυτη διαφάνεια σε ό,τι συζητείται, σε ό,τι αποφασιστεί. Ακόμα δεν είναι ο καιρός. Σας ευχαριστώ.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ: Ευχαριστούμε, κύριε Καθηγητά. Το λόγο έχει ο κύριος Χαρδαλιάς.

Ν. ΧΑΡΔΑΛΙΑΣ: Καλησπέρα από την Πολιτική Προστασία. Η προσπάθεια συνεχίζεται, ο κρατικός μηχανισμός αξιολογώντας τα νέα δεδομένα λαμβάνει όλα τα πρόσφορα μέτρα για να περιορίσει την εξάπλωση του ιού. Προκειμένου, όμως, να επιτευχθεί ο στόχος, είναι απαραίτητο και οι συμπολίτες μας να συνεχίσουν να υποστηρίζουν τις προσπάθειες της Πολιτείας, ενεργώντας με υπευθυνότητα και κυρίως τηρώντας τα μέτρα.

Το λέω αυτό γιατί γίνεται πολλή συζήτηση και φτάνουν πολλά ερωτήματα, για το τι ισχύει την ημέρα του Πάσχα. Ισχύει ό,τι και τις υπόλοιπες ημέρες. Ο ιός δεν κάνει διακρίσεις σε μέρες, δεν ξέρει ούτε από γιορτές, ούτε αν είναι Πάσχα ή όχι. Ισχύουν, λοιπόν, όλα τα μέτρα που έχουμε πάρει στο ακέραιο.

Να το επαναλάβω ακόμη μια φορά. Οι μετακινήσεις επιτρέπονται μόνο για πολύ συγκεκριμένους λόγους, στους οποίους δεν περιλαμβάνονται οι μετακινήσεις σε σπίτια συγγενών και φίλων για την Ανάσταση ή την Κυριακή του Πάσχα. Τέτοιος λόγος μετακίνησης δεν υπάρχει και δεν έχει κανείς αμφιβολία ότι θα επιβληθούν τα προβλεπόμενα πρόστιμα, όπως και τα πρόστιμα για τις υπαίθριες συγκεντρώσεις.

Ρωτούν συνεχώς κάποιοι αν θα στείλουμε την Αστυνομία. Νομίζω ότι ως κοινωνία έχουμε δείξει μεγάλη ωριμότητα, γιατί αντιλαμβανόμαστε ότι αφήνουμε στην άκρη τις συνήθειές μας, προκειμένου να προασπίσουμε ένα υπέρτερο αγαθό, που δεν είναι άλλο από την υγεία.

Αυτό δεν είναι διαπραγματεύσιμο και σίγουρα δεν έχουμε ανάγκη να μας το πει η Αστυνομία, η οποία, όμως, σε κάθε περίπτωση θα συνεχίσει να παρεμβαίνει εκεί που παραβιάζονται οι νόμοι του ελληνικού Κράτους.

Θα περάσουμε λοιπόν το φετινό Πάσχα στο σπίτι, με τους ανθρώπους που μένουμε μαζί και μόνο με αυτούς. Το αρνί ή θα το ψήσουμε μόνοι μας στο σπίτι ή στο φούρνο της γειτονιάς. Θα πάμε, προφανώς, και στο φούρνο και στο ζαχαροπλαστείο της γειτονιάς να αγοράσουμε γλυκά. Θέλω να το επαναλάβω. Ένα είναι το μεγάλο στοίχημα της ημέρας. Μη θέσουμε σε κίνδυνο τη ζωή μας και τη ζωή των ηλικιωμένων, που, όπως δείχνουν καθημερινά οι στατιστικές, είναι οι πλέον ευάλωτοι.

Δεν πρέπει να καταστρέψουμε σε λίγες ώρες, όλα αυτά που έχουμε καταφέρει με σκληρή προσπάθεια και με πολλές, μα πάρα πολλές στερήσεις εδώ και πολλές εβδομάδες.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ Υπουργείο Υγείας

ΓΡΑΦΕΙΟ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ &
ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

Θα ήθελα επίσης να αναφερθώ σε ακόμα ένα ζήτημα που προκύπτει συχνά τις τελευταίες μέρες και στο οποίο αναφέρθηκε και ο κύριος Καθηγητής. Έχει ξεκινήσει σε πανευρωπαϊκό επίπεδο, μια συζήτηση σχετικά με τη σταδιακή άρση μέτρων. Αντιλαμβάνομαι ότι υπάρχει κούραση, όμως πρέπει να είμαστε ειλικρινείς. Έχουμε ακόμη δρόμο μπροστά μας. Η όποια άρση θα ξεκινήσει σταδιακά, όταν κριθεί ότι δεν υπάρχουν πλέον οι λόγοι που οδήγησαν στην επιβολή των μέτρων. Τα δεδομένα που συγκεντρώνουμε καθημερινά, λοιπόν, θα μας δείξουν τι πρέπει να κάνουμε και, κυρίως, πότε πρέπει να το κάνουμε.

Η Κυβέρνηση προφανώς και προετοιμάζεται με σχέδιο και μέθοδο, μελετώντας όλα τα δεδομένα καθημερινά. Τα μέτρα, όμως, ισχύουν ως τις 27 Απριλίου και το μόνο μας μέλημα πρέπει να είναι το πως θα τα τηρήσουμε ευλαβικά. Αυτό και μόνο.

Υπομονή λοιπόν, ώστε να κερδίσουμε αυτή τη μάχη οριστικά. Γιατί τα αισιόδοξα σημάδια που βλέπουμε, αν χαλαρώσουμε, μπορούν εύκολα, πολύ εύκολα, πιστέψτε με, να ανατραπούν.

Σχετικά με το επιχειρησιακό σκέλος, θα ήθελα να σας ενημερώσω ότι συνεχίζονται οι έλεγχοι των πτήσεων που φτάνουν στη χώρα μας. Χθες, έφτασαν από το εξωτερικό τρεις πτήσεις. Μία τακτική πτήση από Παρίσι και δύο πτήσεις επαναπατρισμού από Λάρνακα και Ρώμη, με 215 επιβάτες συνολικά. Όλοι οι επιβάτες έμειναν σε ξενοδοχεία, υποβλήθηκαν σε τεστ και τα αποτελέσματά τους σήμερα ήταν όλα αρνητικά.

Σήμερα έφτασαν 41 άτομα από το Κατάρ, 134 από τη Λάρνακα, 107 από τις Βρυξέλλες. Όλοι ελέγχθηκαν για κορονοϊό και οδηγήθηκαν σε ξενοδοχεία της Αττικής, όπου θα παραμείνουν μέχρι αύριο και θα ενημερωθούν για τα αποτελέσματά τους.

Επίσης, σας γνωρίζω ότι έγινε μία απόπειρα να σπάσουν την καραντίνα, από δύο αλλοδαπούς, σε ξενοδοχείο στα νότια προάστια, που ήταν αρνητικοί, αλλά ήταν υποχρεωμένοι να μείνουν σε καραντίνα. Συνελήφθησαν. Τους επιβλήθηκε το πρόστιμο των 5.000, τους ασκήθηκαν ποινικές διώξεις και ενημερώθηκαν και οι Πρεσβείες τους για τα περαιτέρω.

Θα ήθελα επίσης να σας ενημερώσω για τα αποτελέσματα της εντατικοποίησης των ελέγχων σε κομβικά σημεία του οδικού δικτύου ολόκληρης της χώρας. Τις τελευταίες τέσσερις μέρες, έχουν αφαιρεθεί πινακίδες από 236 οχήματα, καθώς η προσπάθεια μετακίνησής τους κρίθηκε καταχρηστική από τα αρμόδια όργανα ελέγχου.

Θα ήθελα επίσης να σας πληροφορήσω ότι σήμερα, αυτή τη στιγμή, στην Περιφέρεια Θεσσαλίας είναι σε εξέλιξη ένα ολοκληρωμένο επιχειρησιακό σχέδιο, σε συνέχεια των ιχνηλατήσεων των επαφών των κρουσμάτων της Ν. Σμύρνης και της διαντίδρασης επαφών και επισκέψεων που παρατηρήθηκε στην ευρύτερη περιοχή της Θεσσαλίας.

Αυτή τη στιγμή πραγματοποιούνται, μαζικά και ταυτόχρονα, 1.200 έλεγχοι στο σύνολο των οικισμών των Ρομά της Θεσσαλίας. Στην ενότητα

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ Υπουργείο Υγείας

ΓΡΑΦΕΙΟ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ &
ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

της Λάρισας, στη Νέα Σμύρνη, στον Τύρναβο και στα Φάρσαλα. Στην ενότητα της Μαγνησίας, στο Αλιβέρι Νέας Ιωνίας, στην Αγία Παρασκευή και στη Νεάπολη. Στην ενότητα της Καρδίτσας, στη Μαύρικα και στην περιοχή των Σοφάδων στον παλαιό οικισμό Νέα Ζωή. Και στα Τρίκαλα, στο Κηπάκι, στον Πύργο και στο Καλαμάκι.

Για τους ελέγχους συνεργάζονται κλιμάκια της Γενικής Γραμματείας της Πολιτικής Προστασίας, του ΕΟΔΥ, της 5^{ης} ΥΠΕ, των διευθύνσεων υγείας, του Πανεπιστημίου και όλων των Νοσοκομείων και των Κέντρων Υγείας Περιφέρειας Θεσσαλίας. Τίποτα δεν πρέπει και δεν μπορεί να μείνει στην τύχη του. Ο μηχανισμός της Πολιτικής Προστασίας ενεργοποίησε σε συνεργασία με την Περιφέρεια Θεσσαλίας, άλλο ένα πρωτόκολλο ασφαλείας για τη διαφύλαξη της Δημόσιας Υγείας.

Θα ήθελα επίσης να σας ενημερώσω, ότι παρατείνεται μέχρι τις 27 Απριλίου ο περιορισμός κίνησης πολιτών στην παραλία του Βόλου, καθώς και στην παραλιακή ζώνη της Πάτρας και συγκεκριμένα στην περιοχή Νότιο Πάρκο και στην περιοχή Πλαζ Αγκυιάς. Επίσης, αποφασίστηκε ο περιορισμός κίνησης πολιτών και στο προς τον αιγιαλό πεζοδρόμιο, καθώς και προσωρινή απαγόρευση πρόσβασης εντός των λιμενικών εγκαταστάσεων (θεατράκι, μαρίνα και πάρκινγκ) και συγκεκριμένα από τη βόρεια πύλη του λιμανιού, από το θεατράκι δηλαδή, ως την περιοχή Πλαζ στην οδό Κανελλοπούλου.

Ο περιορισμός τίθεται σε ισχύ από σήμερα και μέχρι τις 27 Απριλίου, θα ισχύει για τις εξής μέρες και ώρες: Δευτέρα ως Παρασκευή από τις 2 το μεσημέρι μέχρι τις 8 το πρωί της επομένης και καθ' όλο το 24ωρο τα Σαββατοκύριακα.

Τέλος, θα ήθελα να σας πληροφορήσω ότι λόγω μη τήρησης των προβλεπόμενων κανόνων Δημόσιας Υγείας, αναστέλλεται για 10 ημέρες η λειτουργία της λαϊκής αγοράς Πτολεμαΐδας του Δήμου Εορδαίας.

Αγαπητοί μου συμπολίτες, κυρίες και κύριοι,

Τις τελευταίες εβδομάδες πραγματοποιείται μια μεγάλη προσπάθεια στη χώρα μας, μια προσπάθεια που όλοι εμείς είμαστε πρωταγωνιστές. Βρισκόμαστε σε ένα κομβικό σημείο της προσπάθειάς μας, η οποία θα κριθεί τα επόμενα εικοσιτετράωρα.

Η οποιαδήποτε παρέκκλιση από τα μέτρα, η οποιαδήποτε δικαιολογία και οποιοσδήποτε ανεπίτρεπτος εφησυχασμός, μπορεί να μας φέρει πολλές εβδομάδες πίσω.

Η όποια γιορτινή διάθεσή μας θα πρέπει να περιχαρακωθεί στα όρια των σπιτιών μας. Κάθε προσπάθεια φιλικής συνάθροισης και συγχρωτισμού σε πυλωτές, σε ταράτσες, μέσα στις αυλές μας, αποτελεί δυνητικά και μία εστία νέας έξαρσης και νέας διασποράς της νόσου.

Το τριήμερο του Πάσχα σκεφτόμαστε λογικά. Με τη σκέψη μας σε όσους κινδυνεύουν και όχι ατομικά και συναισθηματικά, με τη σκέψη μας στους φίλους μας που πραγματικά μας λείπουν.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ Υπουργείο Υγείας

ΓΡΑΦΕΙΟ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ &
ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

Ας είναι αδιαπραγμάτευτο αυτό το ζήτημα, αυτή η πρόκληση, αυτό το στοίχημα ευθύνης για όλους μας. Μένουμε σπίτι και μόνο σπίτι. Τσακίζουμε τον ιό. Κάνουμε το μεγάλο βήμα. Σε λίγο καιρό παίρνουμε τις ζωές μας πίσω. Σας ευχαριστώ.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ: Ευχαριστούμε, κύριε Υπουργέ. Να περάσουμε σε ερωτήσεις.

Σ. ΠΑΤΡΑΜΑΝΗ: Κύριε Καθηγητά, μας είχατε αναφέρει πρόσφατα ότι οι ηλικιωμένοι θα είναι οι τελευταίοι για τους οποίους θα αρθούν τα μέτρα αποστασιοποίησης. Επειδή έως τις 27 Απριλίου αναμένεται να έχει ανακοινωθεί η άρση ορισμένων μέτρων στο πλαίσιο της διαμόρφωσης του σχετικού σχεδίου και με βάση τα υπάρχοντα επιδημιολογικά στοιχεία, ποια θα ήταν η επιστημονική εισήγηση για το μέτρο το οποίο μπορεί να αρθεί πρώτο;

Σ. ΤΣΙΟΔΡΑΣ: Νομίζω τίποτε άλλο από αυτά που είπαμε, δηλαδή ότι παραμένει η ευπαθής ομάδα του πληθυσμού, οι ηλικιωμένοι, η κύρια προτεραιότητά μας όσον αφορά την προστασία της Δημόσιας Υγείας. Και αυτοί θα είναι το κύριο μέλημά μας και στις επόμενες φάσεις.

Νομίζω αυτό είναι το βασικό. Δεν είναι η άρση των μέτρων, ούτε να ανακοινωθεί κάτι ως τις 27 Απριλίου. Είναι η παρακολούθηση της επιδημιολογικής εικόνας και οι αποφάσεις μας ανάλογα με τα δεδομένα.

Φυσικά και υπάρχει σχεδιασμός, ο σχεδιασμός μιλάει πρώτα για την προστασία των ηλικιωμένων και των ευπαθών ομάδων και μετά για την άρση των μέτρων. Άρα σε αυτό να μένουμε και για αυτό να συζητούμε.

Μ. ΚΑΪΤΑΝΙΔΗ: Υπάρχει περίπτωση το δεύτερο κύμα να μας εκπλήξει και να έρθει στη χώρα μας νωρίτερα από το φθινόπωρο, εν μέσω καλοκαιριού και – δεδομένου του χαμηλού ποσοστού ανοσίας στον πληθυσμό – να εκτυλιχθεί σφοδρότερα;

Σ. ΤΣΙΟΔΡΑΣ: Σύμφωνα με την μαθηματική εκτίμηση που παρουσίασαν οι συνάδελφοι από το Χάρβαρντ, δεν φαίνεται να ισχύει αυτό. Βέβαια, είναι αυτό που λέμε εμείς οι επιστήμονες, προεκτάσεις από μελέτη αντίστοιχων κορονοϊών και τη συμπεριφοράς τους στο παρελθόν. Δεν αφορούν τον νέο ιό. Αλλά έχουν πάρει δεδομένα για την εποχικότητα και τις αλλαγές που μπορεί να επιφέρει η θερμοκρασία στην επιβίωση του ιού στο περιβάλλον.

Έχουν πάρει εκτιμήσεις και νούμερα από την ανοσία που προκαλούν στον πληθυσμό αντίστοιχοι κορονοϊοί και με βάση αυτά προβλέπουν ότι δεν θα είναι χειρότερα τα πράγματα το καλοκαίρι. Προβλέπουν ότι μπορεί να είναι χειρότερα τα πράγματα το φθινόπωρο-χειμώνα και σίγουρα χειρότερο, από κάτι αντίστοιχο που θα συμβαίνει το καλοκαίρι.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ Υπουργείο Υγείας

ΓΡΑΦΕΙΟ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ &
ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

Μην ξεχνάτε, όμως, ότι ο κόσμος το καλοκαίρι έχει και νότιο ημισφαίριο, κάτι που το βλέπουμε και με τη γρίπη. Οι επιδημίες της γρίπης στο νότιο ημισφαίριο είναι πολύ σημαντικότερες την περίοδο του καλοκαιριού για εμάς, αλλά χειμώνα για αυτούς.

Και έχουμε στο παρελθόν ζήσει και εισαγόμενα περιστατικά γρίπης από συμπολίτες μας, ανθρώπους οι οποίοι ταξιδεύουν από την Αυστραλία και άλλες περιοχές του νοτίου ημισφαιρίου και έρχονται στην Πατρίδα, οι οποίοι πάντα θα αντιμετωπίζονται σαν άνθρωποι οι οποίοι είναι δυνητικά φορείς του ιού, ιδιαίτερα από χώρες που θα έχουν επιδημία το καλοκαίρι, αλλά θα είναι στο χειμώνα τους. Άρα μάλλον δεν θα δούμε κάποιο τέτοιο σενάριο με αυτό τον ιό.

Δ. ΠΡΟΚΟΠΗ: Κύριε Τσιόδρα και κύριε Χαρδαλιά, σε ποια σειρά βρίσκεται το άνοιγμα των σχολείων στο σχεδιασμό για τη σταδιακή άρση των περιορισμών; Για τους εργαζόμενους γονείς είναι κρίσιμο αν θα λειτουργήσουν νηπιαγωγεία και δημοτικά. Θα ακολουθηθεί το σενάριο «ανοίγει τελευταίο ό,τι έκλεισε πρώτο» με τις Πανελλαδικές Εξετάσεις να μεταφέρονται τον Σεπτέμβριο; Πότε θα γνωρίζουμε;

Σ. ΤΣΙΟΔΡΑΣ: Με βάση αυτό το σκεπτικό, βλέπετε και κινήσεις σαν αυτές που ανάφερα από ευρωπαϊκές χώρες. Σε κάποιες από αυτές τις χώρες, όμως, οι ηλικιωμένοι δεν μένουν στο σπίτι.

Η Ελλάδα έχει μια μεγάλη παράδοση ηλικιωμένων που είναι κοντά μας, που είναι στο σπίτι, που φυλάνε τα παιδιά. Άρα, όλα αυτά πρέπει να τα λάβει κανείς υπόψη του όταν παίρνει τέτοιες αποφάσεις. Και εμείς το συζητάμε ενεργά και μας απασχολεί το άνοιγμα κάποιων από τις υπηρεσίες του Κράτους που αφορούν νέους ανθρώπους, λιγότερο ευπαθείς ομάδες, πάντα με κριτήριο και γνώμονα την αντοχή του συστήματος υγείας, αλλά και την προστασία των ευπαθών ομάδων που είναι οι ηλικιωμένοι.

Άρα, καμία από αυτές τις δράσεις στις οποίες αναφέρεται η δημοσιογράφος δεν θα γίνει, χωρίς να λαμβάνονται υπόψη και τα άλλα δύο, οι άλλες δυο παράμετροι.

Θεωρώ ότι είναι νωρίς ακόμα, το συζητάμε. Δεν μπορούμε να ανακοινώσουμε κάτι επίσημα και ισχύουν αυτά που είπε και ο Υφυπουργός. Δεν ξέρω αν ο Υφυπουργός θέλει να προσθέσει κάτι.

Ν. ΧΑΡΔΑΛΙΑΣ: Μη μας ζητάτε να συζητάμε για θέματα για τα οποία δεν ξέρουμε τα πραγματικά δεδομένα. Αυτές οι αποφάσεις θα πρέπει να ληφθούν με βάση τα δεδομένα της στιγμής που θα παρθούν.

Μέχρι τις 27 Απριλίου, αυτό που προέχει είναι να τηρήσουμε τα μέτρα. Και το 27 Απριλίου δεν είναι μια «ετσιθελική» λογική, η οποία περνάει μέσα από κάποιες ΚΥΑ ή κάποια Προεδρικά Διατάγματα. Υπάρχει

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ Υπουργείο Υγείας

ΓΡΑΦΕΙΟ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ &
ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

συγκεκριμένο επιστημονικό υπόβαθρο, γιατί μέχρι τις 27 Απριλίου πρέπει να υπάρχουν τα μέτρα αυτά.

Από εκεί και πέρα, με βάση τα δεδομένα, με όλα τα σενάρια τα οποία μια σοβαρή Κυβέρνηση έχει κάτσει και σκέφτεται και σχεδιάζει και συζητά, θα μπορέσουμε να ανοίξουμε αυτή την συζήτηση. Είναι πολύ πρόωρο. Αυτό που προέχει αυτή την στιγμή, είναι να μην υπάρχει εφησυχασμός. Και, δυστυχώς, περνάει μια λογική ότι, εντάξει, το έχουμε ξεπεράσει.

Δεν έχουμε ξεπεράσει τίποτα. Είναι ξεκάθαρο αυτό. Για αυτό λέμε μέχρι τις 27 Απριλίου. Εάν μέσα στο επόμενο τριήμερο δεν είμαστε υπεύθυνοι και σοβαροί, όπως ήμασταν συντριπτικά όλο αυτόν τον καιρό, μπορεί να βρεθούμε προ απροόπτου. Και είναι κάτι το οποίο το λέει και η επιστημονική κοινότητα, το λέμε και όσοι ασχολούμαστε με το επιχειρησιακό σκέλος.

Άρα αυτό που προέχει, η συζήτηση που προέχει αυτή την στιγμή, είναι να μπορέσουμε να συνεχίσουμε να είμαστε συνεπείς, με την υπομονή και την επιμονή και την καρτερικότητα που έχουμε δείξει όλες αυτές τις εβδομάδες. Μέχρι τις 27 Απριλίου υπάρχουν αρκετές μέρες. Δεν πρέπει να κάνουμε τίποτα περισσότερο και τίποτα λιγότερο από αυτό που λένε τα μέτρα. Και στις 27 Απριλίου να συζητήσουμε οτιδήποτε άλλο.

P. ΜΕΛΑ: Κύριε Καθηγητά, από αυτά που μας έχετε πει γνωρίζουμε ότι οι πρώτοι που θα βγουν από την καραντίνα και θα επιστρέψουν στην εργασία τους είναι οι πρώην ασθενείς COVID-19 που έχουν θεραπευθεί πλήρως από τον κορονοϊό και τελευταίοι οι ηλικιωμένοι. Πότε θα είστε σε θέση να μας ανακοινώσετε ποιες κατηγορίες εργαζομένων είναι ενδιάμεσα, με δεδομένο ότι θα συνεχίσει να φθίνει η νόσος; Ενδέχεται να παραταθεί η καραντίνα ως τα μέσα Μαΐου, όπως έγινε με τις πτήσεις σε έξι χώρες εξωτερικού πριν από λίγη ώρα;

Σ. ΤΣΙΟΔΡΑΣ: Σίγουρα έχει ένα μήνυμα το οποίο συζητείται πάρα πολύ στην επιστημονική κοινότητα αυτή την στιγμή, το μήνυμα ότι οι άνθρωποι οι οποίοι πέρασαν τον ιό, έχουν κατά κάποιο τρόπο μια ελευθερία κινήσεων, με δεδομένη την γνώση. Αλλά σε εισαγωγικά θα πω «γνώση» και όχι τα σαφή επιστημονικά δεδομένα, ότι η ανοσία κρατάει τουλάχιστον για κάποιο χρονικό διάστημα ενός έτους.

Δεν είναι εύκολο ακόμα να το πούμε. Θα έχουμε στις επόμενες εβδομάδες περισσότερα επιστημονικά δεδομένα για το πόσο ισχυρή είναι η ανοσία κάποιου που έχει περάσει τον κορονοϊό.

Με βάση τα δεδομένα από άλλους κορονοϊούς, όπως και τα μαθηματικά μοντέλα τα οποία σας ανέφερα, φαίνεται ότι θα είναι ένα έτος. Μπορεί να μην είναι το ίδιο για κάποιον που την έχει περάσει ελαφρά ή κάποιον ο οποίος έχει νοσήσει, όπως λέμε, ασυμπτωματικά.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ Υπουργείο Υγείας

ΓΡΑΦΕΙΟ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ &
ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

Ακούγονται όλο και περισσότερο κάποιες φωνές για τη μικρότερη ανοσία, ανοσιακή απάντηση αυτών των ανθρώπων. Χωρίς να ξέρουμε αν αυτοί είναι ευπρόσβλητοι στο να κολλήσουν. Πρώτον, δεν θέλουμε να υπάρχει μια ψευδής αίσθηση ασφάλειας. Και δεύτερον, αυτό το νούμερο είναι πάρα πολύ μικρό.

Είναι μικρό, γιατί επιτύχαμε. Είναι μικρό, γιατί υπομείναμε και υπομένουμε. Εγώ καταλαβαίνω τον κόσμο και βλέπω όλες αυτές τις ερωτήσεις που είναι η μία πίσω από την άλλη «Πότε θα χαλαρώσουμε», «Κουραστήκαμε». Σας το λέμε με τον έναν, με τον άλλο, με χίλιους δυο τρόπους.

Και εγώ λέω: με προσοχή. Θα γίνει, αλλά με προσοχή. Θα γίνει με έλεγχο. Είπα το παράδειγμα των σχολείων. Θα σας πω τι θα κάνει η Δανία ανοίγοντας τα σχολεία. Αν σε δυο εβδομάδες, έχει περισσότερες μονάδες και εντατικές θεραπείες και θανάτους, θα τα ξανακλείσει.

Άρα, ετοιμαστείτε για κάτι τέτοιο, γιατί αυτό θα γίνει, αυτό θα κάνουν όλες οι χώρες. Θα βλέπουν πώς λειτουργούν τα μέτρα, θα τηρούν με ευλαβική προσήλωση αυτό που ονομάζω απόσταση, κανόνες υγιεινής και κοινωνική, κατά κάποιο τρόπο, επαγρύπνηση, επιφυλακή, επενδύοντας στην εκπαίδευση σε αυτούς τους κανόνες υγιεινής.

Θα ζήσουμε με διαφορετικό τρόπο για ένα μικρό χρονικό διάστημα. Αλλά δεν θα χάσουμε την ανθρωπιά μας, δεν θα χάσουμε την κοινωνικότητά μας, δεν θα επιτρέψουμε σε αυτά τα μέτρα να μας καταργήσουν την ανθρωπιά μας. Αλλά πάμε σιγά-σιγά, πάμε βήμα-βήμα. Δεν πρέπει να βιαστούμε, δεν θα κάνουμε ξεπέταγμα εμείς, γιατί θα κάνει τεράστιο ξεπέταγμα ο ιός.

Αυτό είναι το μήνυμα νομίζω και θέλει προσοχή. Ούτε τη μία πλευρά να υπερτονίζουμε, ούτε την άλλη. Να έχουμε μια χρυσή ισορροπία. Και είναι και οι μέρες τέτοιες. Δηλαδή δεν πρέπει να καλλιεργούμε μία θλίψη, μία μοναξιά. Πρέπει να είμαστε κάπως αλλιώς. Να επενδύσουμε λιγάκι σε αυτό που λέμε τον πνευματικό, τον εσωτερικό άνθρωπο.

Γ. ΔΕΒΕΤΖΟΓΛΟΥ: Κύριε Τσιόδρα, τα μέτρα περιορισμού φαίνεται πως έχουν τα επιθυμητά αποτελέσματα και όπως φαίνεται από τα δεδομένα που μας ενημερώνετε καθημερινά, υπάρχει σταδιακή υποχώρηση του ρυθμού μετάδοσης στη χώρα μας. Μεταξύ των δεδομένων, υπάρχει καθημερινά ο συνολικός αριθμός των «ορφανών» κρουσμάτων. Δεν υπάρχει όμως το ποσοστό από τα νέα επιβεβαιωμένα που σχετίζονται ή δεν σχετίζονται με ήδη γνωστό κρούσμα, ίσως επειδή και για κάποια συνεχίζεται η ιχνηλάτηση. Είναι σημαντικός ο αριθμός των νέων «ορφανών» κρουσμάτων; Και αν ναι, πού κινούνται; Θα διαδραματίσουν κάποιο ρόλο στη χαλάρωση των μέτρων;

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ Υπουργείο Υγείας

ΓΡΑΦΕΙΟ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ &
ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

Σ. ΤΣΙΟΔΡΑΣ: Ναι, είναι λίγο επιστημονική η ερώτηση. Όπως βλέπετε, μειώνονται τα κρούσματα πάρα πολύ. Υπάρχουν, εξακολουθούν τα ποσοστά να αφορούν και κρούσματα που είναι – να μην τα λέμε «ορφανά», δεν μ' αρέσει αυτός ο όρος – απροσδιόριστης πηγής μετάδοσης.

Αυτά τα κρούσματα, λοιπόν, που έχουν απροσδιόριστη πηγή μετάδοσης, εξακολουθούν να υπάρχουν. Δεν είναι μεγάλα τα ποσοστά τους, δεν έχουν διαφοροποιηθεί πολύ τις τελευταίες ημέρες, ίσως μια ελάχιστη μείωση. Το παρακολουθούμε, αλλά είναι τόσα λίγα που μας επιτρέπουν να δράσουμε και σωστά.

Καταλάβετε; Επιτρέπουν να παρέμβουμε. Οπότε όταν παρεμβαίνεις, δε σε ενδιαφέρει τόσο πολύ το αν τεκμηρίωσες από πού το πήρε, όσο το να τον απομονώσεις έγκαιρα, γρήγορα, να μην το μεταδώσει παραπέρα και να σταματήσει εκεί να σβήσει ο ιός. Και νομίζω ότι θα το καταφέρουμε. Νομίζω αυτό είναι ένα μήνυμα αισιοδοξίας και δεν οφείλεται σε εμένα ή στον Υπουργό, οφείλεται σε όλους μας. Είμαστε όλοι μαζί.

Θεωρώ ότι κόσμος, ηγεσία, λαός, όλοι μαζί, έχουμε κάνει ένα επιτυχημένο, να μην το πω πείραμα, αλλά αποδείξαμε ότι μπορούμε σαν λαός να τα καταφέρουμε. Και αυτό εμένα με γεμίζει αισιοδοξία και για το μέλλον.

Β. ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ: Κύριε Καθηγητά, αν έχω καταλάβει καλά χρειαζόμαστε ή ένα πολύ καλό φάρμακο ή ένα εμβόλιο ή την οριστική εκρίζωση του νέου κορονοϊού, προκειμένου να απαλλαγούμε από την ανάγκη για διαδοχικά lockdown. Δεδομένων ότι το εμβόλιο παραπέμπεται για μετά από έναν χρόνο και το πολύ καλό φάρμακο αναζητείται ακόμη, εκείνο στο οποίο ελπίζουμε άμεσα είναι μόνο η οριστική εκρίζωση του ιού

Σ. ΤΣΙΟΔΡΑΣ: Να ευχαριστήσω τον αγαπητό δημοσιογράφο για την ερώτηση. Εκατοντάδες κλινικές μελέτες αυτή τη στιγμή εξετάζουν θεραπευτικά σχήματα, είπα στην ανακοίνωσή μου ότι μπορεί να έχουμε μερικά αποτελέσματα σε μερικές εβδομάδες, που θα μας κατευθύνουν προς τη μια ή την άλλη κατεύθυνση. Και η Πατρίδα μας είναι μέσα σε αυτή την προσπάθεια, πρωτοπόρος, και συμμετέχει ενεργά.

Το εμβόλιο ναι, θα αργήσει. Η οριστική εκρίζωση του ιού θα γινόταν αν ταυτόχρονα κινούταν με την ίδια ταχύτητα σε όλες τις χώρες, ταυτόχρονα όλοι παίρναμε τα ίδια μέτρα και καταφέρναμε να έχουμε το παράδειγμα της Ελλάδας και να σβήσει η πορεία του ιού. Δεν γίνεται.

Άρα αυτό που θα γίνει και ο τρόπος που θα σβήσει ο ιός, θα είναι ή το αποτελεσματικό εμβόλιο όταν θα έρθει. Σίγουρα μέχρι τότε. Οι αποτελεσματικές θεραπείες θα μας βοηθούν να τον καταπολεμήσουμε καλύτερα και τα μέτρα όταν αυτά απαιτούνται.

Όσο περνά ο καιρός, και αυτά που λέει ο αγαπητός κύριος Βενιζέλος, επαναληπτικά lockdown μπορεί να απαιτηθούν, μπορεί να μην απαιτηθούν,

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ Υπουργείο Υγείας

ΓΡΑΦΕΙΟ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ &
ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

ανάλογα με την πορεία που θα έχει η κοινωνία, με τον τρόπο που θα ζούμε, με την υγιεινή. Πιστεύουμε ότι θα βοηθήσει πάρα πολύ, θα αυξάνεται σιγά-σιγά και η ανοσία. Θα το περνάνε κάποιοι, οι οποίοι θα γίνονται όλο και περισσότεροι, αυτή τη στιγμή είναι λίγοι. Αλλά όταν θα γίνουν ένας αρκετά σημαντικός αριθμός, τότε νομίζω θα σταματήσει και θα σβήσει και ο ιός.

Όπως είδατε όμως, οι μαθηματικές μας εκτιμήσεις μάς μιλάνε για δυο χρόνια ακόμα. Μακάρι να είναι λάθος οι εκτιμήσεις, εγώ αυτό θα πω. Μακάρι να έχουμε ένα εμβόλιο μέχρι το τέλος του χρόνου το οποίο μαζικά θα παραχθεί, δεν θα υπάρχει μονοπώλιο, θα δίνεται σε όλο τον κόσμο δωρεάν, δεν θα υπάρχουν πατέντες. Θα υπάρξει μια κοινωνική αλληλεγγύη, θα το πάρουν όλοι και θα προστατευτούν.

Θα πρέπει, όμως, μέχρι τότε, να κάνουμε την υπομονή μας, να βλέπουμε τα δεδομένα, να κινούμαστε ανάλογα με τα δεδομένα, όπως κινηθήκαμε επιστημονικά μέχρι σήμερα, και να προχωράμε με αισιοδοξία και όραμα.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ: Σας ευχαριστούμε πολύ.